

**SPRAWOZDANIE
Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA
RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W OSTROŁĘCE
ZA ROK 2019**

Wstęp

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Ostrołęce funkcjonuje od 1 stycznia 2015 roku jako jednostka organizacyjna Miasta Ostrołęki, której celem jest zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieciom oraz dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej.

Na terenie miasta Ostrołęki funkcjonują następujące formy rodzinnej pieczy zastępczej:

1. rodziny zastępcze spokrewnione,
2. rodziny zastępcze niezawodowe,
3. rodziny zastępcze zawodowe,
4. rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego.

Rodzinę zastępczą tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej. Funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej pełnią dziadkowie lub pełnoletnie rodzeństwo dziecka. Rodzinę zastępczą niezawodową tworzą dalsi krewni, np. ciocia i wujek, albo osoby niespokrewnione. Przy czym przynajmniej jedna osoba stanowiąca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodu. Rodzinę zastępczą zawodową tworzą osoby niespokrewnione z dzieckiem, a jedna z osób tworząca tę rodzinę otrzymuje wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy. Zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego przyjmuje dzieci pod opiekę w sytuacjach nagłych i zajmuje się nimi przez krótki okres czasu tj. od chwili umieszczenia do momentu wydania postanowienia sądu o ich dalszych losach.

Rodzina zastępcza nie posiada pełni praw rodzicielskich, a ograniczenie władzy rodzicielskiej nie pozbawia rodziców biologicznych określonych praw i obowiązków dotyczących podejmowania decyzji w istotnych dla dziecka sprawach, między innymi, wyrażania zgody na leczenie lub przeprowadzenie zabiegu, wyboru kierunku edukacji, złożenia wniosku o wydanie paszportu czy dowodu osobistego. Zachowują też prawo do kontaktu z dzieckiem.

Objęcie dziecka rodzinną pieczą zastępczą następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, jeżeli kontynuuje naukę, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

W ciągu całego 2019 roku na terenie miasta Ostrołęki funkcjonowały 54 rodziny zastępcze, w których przebywało 78 dzieci, w tym:

- 41 spokrewnionych, w których umieszczonych było 55 dzieci,
- 10 niezawodowych sprawujących opiekę nad 11 dziećmi,
- 2 zawodowe, w których przebywało 8 wychowanków,
- 1 zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, w której w ciągu roku umieszczonych było 4 dzieci.

W większości przypadków umieszczone w rodzinach zastępczych dzieci pochodziły z terenu miasta Ostrołęki. Tylko 6 wychowanków pochodziło z innych powiatów, ale były spokrewnione z rodzinami zastępczymi, u których przebywały.

Ośmioro podopiecznych było całkowitymi sierotami, czworo legitymowało się orzeczeniem o niepełnosprawności. Sytuacja prawna 24 małoletnich wychowanków była prawnie uregulowana poprzez pozbawienie rodziców praw rodzicielskich.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. na terenie miasta Ostrołęki funkcjonowało 49 rodzin zastępczych, z tego 24 rodziny stanowiły osoby niepozostające w związku małżeńskim, a 25 rodzin zastępczych tworzyły małżeństwa. W rodzinach tych przebywało 68 dzieci. W tabelce poniżej przedstawiono liczbowy podział form rodzinnej pieczy zastępczej i liczbę dzieci w nich umieszczonych według stanu na dzień 31.12.2019 r.

	Formy rodzinnej pieczy zastępczej			
	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego
Liczba rodzin	36	10	2	1
Liczba dzieci	49	11	6	2

W 2019 roku rozwiązanych zostało 5 rodzin zastępczych spokrewnionych z powodu:

- powrotu dzieci do rodziny biologicznej – 3 rodziny,
- z powodu usamodzielnienia się wychowanka – 2 rodziny.

Utworzone zostały 3 rodziny spokrewnione i 2 rodziny niezawodowe.

W roku sprawozdawczym opuściło rodziny zastępcze 10 wychowanków:

- 4 powróciło do rodziny biologicznej,
- 3 zostało umieszczone w rodzinach adopcyjnych,
- 3 usamodzielniało się.

Wiek dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w 2019 r. przedstawia poniższa tabela (stan na dzień 31 grudnia 2019 r.)

Wyszczególnienie	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych			
	spokrewnionych	niezawodowych	zawodowych	zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego
Dzieci w pieczy zastępczej w wieku:	49	11	6	2
poniżej 1 roku	0	0	0	0
od 1 roku do 3 lat	2	0	0	0
4-6 lat	5	2	0	2
7-13 lat	14	2	1	0
14-17 lat	14	4	1	0
18-24 lata	14	3	4	0

W Ostrołęce na dzień 31 grudnia 2019 r. funkcjonowało 9 rodzin zastępczych, w których przebywali tylko pełnoletni podopieczni kontynuujący naukę.

Głównym powodem umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej było uzależnienie rodziców od alkoholu (42 dzieci). Inne przyczyny to: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 6 dzieci, sieroctwo – 5, długotrwała lub ciężka choroba rodzica – 5, półsieroctwo – 4, pobyt rodzica w zakładzie karnym – 3, pozostawienie przez rodziców pod opieką innych osób – 2, przemoc w rodzinie – 1 dziecko.

Okres przebywania dzieci w pieczy zastępczej był różny, ale w 79% przypadkach dłuższy niż 3 lata. Sytuację przedstawia poniższa tabela (stan na dzień 31 grudnia 2019 r.)

Rodzaj rodziny	Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej						
	dzieci umieszczone w pieczy ogółem	do 3 miesięcy	powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat
rodziny zastępcze spokrewnione	49	0	2	0	1	4	42
rodziny zastępcze niezawodowe	11	2	0	1	1	1	6
rodziny zastępcze zawodowe	6	0	0	0	0	0	6
rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	0	0	0	2	0	0

Wszystkie rodziny zastępcze, za wyjątkiem 3 z pełnoletnimi wychowankami, były objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W stosunku do rodzin nieobjętych

opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonywał pedagog zatrudniony w Organizatorze Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W 2019 roku na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnione były cztery osoby, w tym trzy w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedna na 3/20 etatu. Koordynatorzy służyli rodzinom zastępczym wsparciem i pomocą w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych, ukierunkowywali rodziny w działaniach mających na celu realizację zadań wynikających z pieczy zastępczej, umożliwiali dostęp do specjalistycznej pomocy.

Realizacja zadań przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Ostrołęce swoje zadania realizuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Ostrołęce w 2019 r. popularyzował ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez:

- zamówienie kalendarzy ściennych zachęcających do podjęcia trudu rodzicielstwa zastępczego i rozkolportowanie go wśród pracowników instytucji działających na terenie miasta Ostrołęki,
- przybliżenie uczniom II Społecznego Liceum Ogólnokształcącego w Ostrołęce, pracy osób zatrudnionych w Organizatorze Rodzinnej Pieczy Zastępczej (koordynatorów rodzinnej pieczy, pedagoga, terapeuty, psychologa) oraz zadań stawianych zawodowym rodzinom zastępczym, w ramach uczestnictwa w XV Ogólnopolskim Dniu Przedsiębiorczości,
- rozpowszechnianie w instytucjach użyteczności publicznej ulotek informacyjnych dotyczących warunków, jakie muszą spełniać kandydaci na rodziny zastępcze i zadań realizowanych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Ponadto zorganizowano piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz spotkanie wigilijne rodzin zastępczych i pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej

W 2019 r. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Ostrołęce na prośbę sądu wydał opinie o 2 małżeństwach i 1 osobie niepozostającej w związku małżeńskim, które ubiegały się o zostanie rodziną zastępczą.

Wydanie opinii poprzedzone było wizytami koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, psychologa i pedagoga w miejscu zamieszkania kandydatów.

3. Zapewnienie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby

W 2019 roku we współpracy z Oddziałem w Ostrołęce Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego w Warszawie zostało zorganizowane dla rodzin zastępczych szkolenie pod tytułem „Zagrożenia rozwoju dzieci z rodzin dysfunkcyjnych”.

4. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych

Pomimo podejmowania prób utworzenia grupy wsparcia dla osób sprawujących pieczę zastępczą nie udało się zainteresować członków rodzin zastępczych tą formą pomocy.

Rodziny zastępcze w 2019 r. nie zgłaszały potrzeby zapewnienia im pomocy w formie rodziny pomocowej.

5. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy

Zakres wolontariatu dotyczył pomocy w nauce i nadrobieniu zaległości szkolnych. Potrzeby w tym zakresie rozpoznawali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, a pomoc była organizowana we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

6. Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Ostrołęce w zakresie realizowanych zadań współpracował z różnymi instytucjami i organami, a w szczególności z:

- Sądem Rejonowym w Ostrołęce, głównie z Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich oraz Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej ds. wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Ostrołęce,
- Zespołem Placówek Wsparcia Dziennego w Ostrołęce (głównie z asystentami rodzin),
- Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym w Warszawie Oddziałem Zamiejscowym w Ostrołęce,
- Placówką Pieczy Zastępczej „Korczakówka” w Ostrołęce,
- miejskimi szkołami i przedszkolami, do których uczęszczają dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.

8. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Wszystkie rodziny zastępcze otrzymały ofertę pomocową w zakresie poradnictwa oraz szeroko rozumianej pomocy i wsparcia. Do dyspozycji rodzin zastępczych pozostawał psycholog i pedagog. W ramach poradnictwa specjalistycznego w 2019 r. udzielono 137 porad.

9. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

W razie potrzeby koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej kierowali rodziny zastępcze do bezpłatnej pomocy prawnej udzielanej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

10. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej

Stosownie do art. 131 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, zmiana: Dz. U. z 2018 r. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 924 i poz. 1818) nie rzadziej niż co 6 miesięcy, a w przypadku dzieci poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonywał oceny sytuacji dziecka i przekazywał do sądu opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena sytuacji dziecka dokonywana była przy

udziale rodzin zastępczych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, członków Zespołu Wsparcia Specjalistycznego, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, właściwego asystenta rodziny, a jeśli rodzina biologiczna dziecka nie miała przydzielonego asystenta, to przy udziale pracownika socjalnego obejmującego opieką tę rodzinę oraz rodziców biologicznych dziecka, jeżeli przybyli na ocenę.

W roku 2019 dokonano 105 ocen sytuacji dziecka.

11. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Na wniosek sądu sporządzano opinie w sprawie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Wydawane opinie poprzedzone były wizytami koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz psychologa i pedagoga w miejscu zamieszkania kandydatów. W 2019 r. sporządzono 3 opinie o kandydatach na rodzinę zastępczą.

12. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego

Rodziny zastępcze mogły liczyć na bezpośrednie wsparcie koordynatorów, psychologa i pedagoga. Pomocy tej często udzielano w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych.

13. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego w Warszawie Oddziału w Ostrołęce w 2019 r. zgłoszono 2 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

14. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki

W 2019 roku nie zaistniała potrzeba zorganizowania opieki nad dziećmi z wymienionych powodów.

15. Dokonywanie oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy

W okresie sprawozdawczym Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonał oceny 29 rodzin zastępczych pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Jedną rodzinę zastępczą oceniono negatywnie i przekazano informację o rodzinie do sądu. Pozostałe rodziny zostały ocenione pozytywnie.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W OSTROŁĘCE
ZA ROK 2019

Na funkcjonowanie Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2019 r. wydatkował ogółem 501 438,77 zł (słownie: pięćset jeden tysięcy czterysta trzydzieści osiem złotych i siedemdziesiąt siedem groszy), w tym 444 372,77 zł z budżetu Miasta Ostrołęki i 57 066,00 zł z dotacji Ministra Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019.

Wydatki kształtowały się następująco:

Paragraf	Kwota wydatków w zł	Rodzaj wydatków
3020	98,97	Wydatki obejmowały zakup odzieży ochronnej oraz wody mineralnej dla pracowników
4010	339 738,96	Wynagrodzenie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psychologa, pedagoga, terapeuty, kierownika, obsługi administracyjno-księgowej i sprzątaczk
4040	24 198,86	Wydatki obejmowały wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego
4110	59 513,24	Składki ZUS
4120	5 103,43	Składki na Fundusz Pracy
4170	2 799,00	Wydatki obejmowały umowy zlecenia w związku z obsługą bhp oraz inspektora ochrony danych osobowych
4210	31 684,00	Wydatki obejmowały zakup: laptopa, drukarek, szaf biurowych, testów psychologicznych, licencji programu office i lex- pomoc społeczna, środków czystości, materiałów biurowych, tuszy do drukarek, paczek świątecznych dla dzieci z rodzin zastępczych oraz wydatki związane z organizacją „Dnia Rodzicielstwa Zastępczego”.

4260	7 863,45	Wydatki obejmowały opłaty za energię ciepłą, elektryczną i zimną wodę
4280	260,00	Badania okresowe pracowników
4300	15 206,65	Wydatki obejmowały opłaty za ścieki, usługi informatyczne, aktualizacją programów komputerowych: finansowego, płacowego i kadrowego, zakup programu antywirusowego, znaczków pocztowych, odnowienie certyfikatu ZUS, koszty szkolenia rodzin zastępczych oraz wydatki związane z organizacją „Dnia Rodzicielstwa Zastępczego” i spotkania wigilijnego dla rodzin zastępczych
4360	1 111,68	Wydatki związane z opłatą abonamentów na telefony
4410	1 039,46	Wydatki dotyczyły wypłaty ryczałtu na samochód prywatny wykorzystywany w celach służbowych
4430	490,00	Ubezpieczenie majątkowe
4440	8 246,60	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
4520	326,40	Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
4700	3 758,07	Szkolenie pracowników
Razem	501 438,77	

Wyznaczniki działań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej na 2020 rok:

1. Nawiązywanie współpracy z różnymi podmiotami działającymi na terenie Ostrołęki w celu promowania rodzinnych form pieczy zastępczej.
2. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin zastępczych poprzez organizację szkoleń.
3. Doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników ORPZ poprzez udział w szkoleniach.